

Konkoly Thege Miklós emlékhelyei Ógyallán

A Szlovák Tudományos Akadémia Csillagászati Intézetének három tátrai megfigyelőállomása, valamint a Pozsonyi Comenius Egyetem Matematika, Fizika és Informatika Karának modori csillagdája mellett Szlovákiában több évtizede, állami finanszírozásban 17 tagból álló bemutató csillagvizsgáló- és planetárium-hálózat működik. Területi lefedettségüket tekintve valamennyi a történelmi Felső-Magyarországon található, azonban az 1777-ben Budára áthelyezett, 1785-ben

megszűnt nagyszombati egyetemi csillagda mellett 1920 előtt csak a Konkoly Thege Miklós alapította, később a magyar állam kezelésébe került ógyallai csillagvizsgáló, a sváb-hegyi MTA Konkoly Thege Miklós Csillagászati Kutatóintézetének jogelődje létezett. Ez a csillagda azonban nemcsak az anyaországi és a felvidéki magyarok, hanem az ottani szlovákság számára is fontos intézmény. Mindezt jelzi, hogy 1969 óta Szlovák Központi Csillagvizsgáló néven működik.

Az alapító, Konkoly Thege Miklós 1842. január 20-án született Budán. Az ógyallai csillagvizsgáló története 1871-ig nyúlik vissza, bár a gazdag földbirtokos, alispán, későbbi országgyűlési képviselő, képzett hajóskapitány és mozdonyvezető ekkor még csak műkedvelőként vizsgálódott távcsövével kastélyának teraszáról. 1899-ben már egy kiépített, komoly műszerekkel felszerelt, jó nevű szakembereket foglalkoztató asztrofizikai obszervatóriumot adott át a magyar nemzetnek a magát szakcsillagásszá képző, meteorológiával is foglalkozó műszerész-zseni. Konkoly pontosan 90 esztendeje, 1916. február 17-én hunyt el Budapesten, így nem érthette meg, hogy Ógyallát és a csillagdat 1919-ben cseh légiósok szállták meg, és az 1920-as trianoni döntés után az akkor létrejövő Csehszlovákiához csatolták. A település az 1938-as bécsi döntések nyomán néhány évre „hazatért” – jelenleg pedig Dél-Szlovákia egyik magyarok lakta kisvárosa, Hurbanovo néven.

Ógyalla igen gazdag Konkoly-emlékekben. A település határában álló, Hurbanovo újabb keletű címerét tartalmazó szlovák, magyar és angol nyelvű üdvözlőtábla a stilizált csillagvizsgálót formázza. A Komáromból érkező bevezető út mentén állnak kovácsoltvas kerítés mögött a családi sírkövek, valamint a családi sírbolt épülete. Magán a gyönyörűen felújított csillagda-épületen a magyar és szlovák emléktábla – eltérő szöveggel – Konkoly születésének 150. évfordulójára készült. A volt meteorológiai észlelőállomáson, a jelenlegi szlovák akadémiai Geomágneses Obszervatórium Geofizikai Állomás, valamint a Meteorológiai Obszervatórium Szlovák Hidrometeorológiai Állomás közös épületén szlovák nyelvű, domborműves tábla állít emléket Konkolynak.

REZSABEK NÁNDOR

Korábbi Meteor-évfolyamok megrendelése

A Meteor korábbi teljes évfolyamai az MCSE-től rendelhetők meg rózsaszín postautalványon, hátoldalon a rendelt tételek megnevezésével. A zárójelben szereplő összegek az MCSE tagjaira vonatkoznak. Címünk: 1461 Budapest, Pf. 219.

A Meteor-évfolyamok a Polaris Csillagvizsgálóban is megvásárolhatók! **Mindegyik Meteor-évfolyamhoz az adott évre szóló Meteor csillagászati évkönyvet is mellékeljük!**

1999

1. Mi (ki) eszi meg a Napot?
Aitken-kettősök nyomában
2. MCSE 1989–1999
Közelkép a VY Canis
Maiorisról
3. A Hubble Űrtávcső eredményeiből
Régi magyar Messier-
észlelések
4. A Jupiter Io holdja
Mi látható a Holdon szabad
szemmel?
5. Csillagászat Portugáliában
A gellérthegi csillagvizsgáló
pusztulása 1849-ben
6. A Mars új arca
A Mars Global Suvveyor fel-
vételeiből
- 7–8. Harminc éve lépett elő-
ször ember a Holdra
CCD spektroszkópia – profi
megfigyelések amatőr
eszközökkel
A Perseida meteorok
felfedezése
9. Szovjet embert a Holdra!
A SOHO eredményei és
problémái
10. Határmagnitúdó verseny
Üstökösök
11. 1997XF11 – az elmaradt
tűzijáték
Új magáncsillagvizsgáló
Gencsapátiban
12. Az 1999. augusztus 11-i
teljes napfogyatkozás
Régi magyarországi
leonida-záporok

Ára: 2800 Ft (2600 Ft)

2000

1. Egy neutroncsillag élete
Kettőscsillagok a mediterrán
égen
2. „Kuiper-kavalkád”
A szegény ember ekvatoriális
mechanikája, avagy a
pajtaajtó reneszánsza
3. A Jupiter Europa holdja
Bartók Béla csillagai
4. Koordinátor 2000, avagy a
magyar LX200
Az „új” Naprendszer:
kisbolygók
5. A Mars, az aktív bolygó
A Bűvös Doboz naptávcső
6. A Hubble Űrtávcső tíz éve
Barangolás az Oceanus
Procellarumban
- 7–8. Csillaghalál: planetáris
ködök közelről
Az apokromátok alternatív-
vája: a ferdetükrös távcső
Piszkés-tetői éjszakák
Az Eros sziklá
9. Őriástávcsövek:
jelen és jövő
Jókai csillagászata
10. Andalúziai kupolák között
Csillagászati programok
Linux-ra
11. Üstökös vadászat az
Interneten
Az „új” Naprendszer: a
Ganymedes és a Callisto
12. Színhelyes CCD-képek
készítése
A CI Aquilae 2000. évi kitö-
rése

Ára: 3200 Ft (3000 Ft)

2001

1. Csillagászati motívumok
érméken és bankjegyeken
Képfeldolgozás felsőfokon:
az IRAF
2. 200 éve fedezték fel az első
kisbolygót
Bolygómegfigyelés CCD-
kamerával
3. A 20. század fényes
üstökösei
Üstököskövetés indirekt
módon
4. A Galileo űrszonda a Jupi-
ternél
Űrállomások
5. A Göncölszekér nyomában
Egy holdas éj a Polarisban
6. Az Eros, az „üreges
kisbolygó”
A távcsőtükrök optikai
minőségéről
- 7–8. Polaris, az mindenségnek
tengelye
Lézerekollimátor
Napmegfigyelés CCD-
kamerával
„Tócsák” a Marson
9. Út az ε Eridaniig
Ekvatoriális Dobson-távcső?
10. Rák-köd helyett üstökös
Győri Dobson-távcsövek
11. Közelkép a Borrelly-
üstökösről
Az „új” Naprendszer: a
Szaturnusz
12. „Aki megnyitotta a Koz-
mosz kapuját”
Digitális asztrofotózás

Ára: 3600 Ft (3400 Ft)

Az MCSE Ifjúsági Táborát július 17–24. között tartjuk az ágasvári turistaházban, a **15–19 éves korosztály számára.**

A zavaró fényektől mentes észlelőhely kiváló lehetőséget nyújt a csillagok éggel való ismerkedésre. Az egy hét során megismerkedünk a nyári égbolt szabadszemes és távcsöves látnivalóival – meteorokat, mély-ég objektumokat, változócsillagokat észlelünk, előadásokat hallgatunk. Szakmai kirándulás keretében ellátogatunk a Pizskés-tetői Observatóriumba és az egri Speculába. A résztvevők lehetőleg hozzák el magukkal saját távcsövüket is!

Az ifjúsági tábor részvételi díjait a taval-yihoz képest nem emeltük: turistaházban, napi háromszori étkezéssel: 26 000 Ft (tagoknak 22 000 Ft), saját sátorban, napi háromszori étkezéssel: 22 500 Ft (tagoknak 18 500 Ft), saját sátor étkezés nélkül 4900 Ft (tagoknak 4200 Ft). **A turistaházi férőhelyeket a jelentkezések beérkezési sorrendjében töltjük fel.**

Befizetési határidő: június 15. A jelentkezések beérkezése után befizetési csekket és részletes tábori tájékoztatót küldünk. A tábori jelentkezések/befizetések a Polaris Csillagvizsgálóban is intézhetők, keddi MCSE-ügyeleteinken, 18–22 óra között.

Magyar Csillagászati Egyesület

1461 Budapest, Pf. 219.,

tel.: (1) 279-0429 e-mail: mcse@mcse.hu

Meteor '06

Távcsöves Találkozó

Tarján, július 27–30.

Hagyományos távcsöves találkozónkat a Tarján község (Gerecse-hegység) melletti Német Nemzetiségi Ifjúsági Táborban tartjuk, a **csillagászat iránt érdeklődők számára.** A rendezvénynek a 700 m tengerszint feletti magasságban található Turistapark ad otthont (a Lillafüred–Bánkút műút mellett). Az autóval és Volán járatokkal egyaránt jól megközelíthető észlelőhelyen összesen 67 férőhelyet tudunk biztosítani kőházban, emellett óriási területen lehet sátrazni, távcsöveket felállítani. Az MTT '06 jó alkalmat nyújt a hazai távcsőpark és az amatőrmozgalom fejlődésének megismerésére, a különféle műszerek tesztelésére, összehasonlítására. A rendezvény idei témái: régi és mai távcső-különlegességek, űrtávcsövek, technikai újdonságok. (A témajavaslatokat mint mindig, most is várjuk az mcse@mcse.hu címen.)

A rendezvény részvételi díjai: kőházban, napi háromszori étkezéssel: 14 000 Ft (tagoknak 11 000 Ft), saját sátorban, napi háromszori étkezéssel: 10 500 Ft (tagoknak 9000 Ft), saját sátorban, étkezés nélkül 2700 Ft (tagoknak 2400 Ft). **A kőházi férőhelyeket a jelentkezések beérkezési sorrendjében töltjük fel!**

Befizetési határidő: június 30. (jelentkezés június 15-ig, a Meteorhoz mellékelt jelentkezési lapon! A jelentkezési lapok beérkezése után befizetési csekket és tábori tájékoztatót küldünk.

A tábori jelentkezések/befizetések a Polaris Csillagvizsgálóban is intézhetők, keddi ügyeleteinken, 18–22 óra között.

Magyar Csillagászati Egyesület

1461 Budapest, Pf. 219.,

tel.: (1) 279-0429 e-mail: mcse@mcse.hu